

ਪਾਠ-1
(ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ)

1. ਸਹੀ / ਗਲਤ:-

1. C ਵਿੱਚ 91 ਚਿੰਨ੍ਹ (character) ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
2. ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈਰਸ (identifiers) ਬਦਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
3. ਫੰਕਸ਼ਨ(function) ਦੀ execution opening brace ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ closing brace ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
4. ਹਰ ਇਕ ਹਿਦਾਇਤ ਅਰਥਵਿਰਾਮ-ਚਿੰਨ੍ਹ(semi colon character) “;” ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
5. Escape sequence ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਊਟਪੁਟ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਉੱਤਰ :- 1 ਸਹੀ 2 ਗਲਤ 3 ਸਹੀ 4 ਸਹੀ
5 ਸਹੀ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

- 1) _____ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ (definition) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।
- 2) ਐਰੇ ਇਕ _____ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਦਿਤੇ ਗਏ ਨਾਮ ਤੇ ਇਕ ਜਿਹੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- 3) ਇਕ square ਬਰੈਕਟ ਦੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ _____ ਐਰੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 4) _____ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- 5) _____ ਫੰਕਸ਼ਨਸ (functions) ਡਾਟਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ 1. compiler directives 2. ਡਾਟਾ ਸਟਰਕਚਰ 3. One Dimensional
4. ਇੰਟਰਨੈੱਟ 5. scanf()

3. ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਥੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ?
(a) USA (b) India (c) Canada (d) Australia
- 2) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ?
(a) 1955 (b) 1978 (c) 1987 (d) 1998
- 3) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ?
(a) Thomas Edison (b) Alexander Graham Bell
(c) Dennis Ritchie & Brian Kernighan (d) Charles Babbage
- 4) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਪਰਿਣਾਮ ਹੈ?
(a) C++ and BCPL (b) Java and BCPL (c) C++ and Java (d) B and BCPL
- 5) C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ?
(a) Middle Level (b) High Level (c) Low Level (d) None of these

ਉੱਤਰ :- 1.a 2. b 3. c 4. d 5.a

4. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:-

ਡਾਟਾ ਟਾਈਪਸ

ਸਾਈਜ਼ (ਬਿੱਟਸ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਰੇਂਜ

1	Char or Signed Char	a	32 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ-2147483648 to 2147483647 ਰੇਂਜ
2	Int or Signed int	b	32 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ3.4 e-38 to 3.4 e+38 ਰੇਂਜ
3	Long int or signed long int	c	64 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ1.7e-308 to 1.7e+308 ਰੇਂਜ
4	Double	d	8 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ -128 to 127 ਰੇਂਜ
5	Float	e	16 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ-32768 to 32767 ਰੇਂਜ

ਉਤਰ:-

1	Char or Signed Char	d	8 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ -128 to 127 ਰੇਂਜ
2	Int or Signed int	e	16 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ-32768 to 32767 ਰੇਂਜ
3	Long int or signed long int	a	32 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ-2147483648 to 147483647 ਰੇਂਜ
4	Double	c	64 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ1.7e-308 to 1.7e+308 ਰੇਂਜ
5	Float	b	32 ਬਿੱਟਸ ਅਤੇ3.4 e-38 to 3.4 e+38 ਰੇਂਜ

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. ਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕੰਡੀਸ਼ਨਲ ਕੰਟਰੋਲ ਸਟੈਟਮੈਂਟ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
2. ਤਿੰਨ ਲੂਪਿੰਗ ਸਟੈਟਮੈਂਟਦੇਨਾ ਦਸੋ।
3. ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇਨਾ ਦਸੋ।
4. for ਲੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
5. while ਸਟੈਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਟੈਸਟ ਸਟੈਟਮੈਂਟ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
6. ਐਰੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦਸੋ।
7. Multi-Dimensional ਐਰੇਜ਼ ਦੇਕਿਨੇਸਬ-ਸਕਰਿਪਟ (subscript) ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

6. ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. C ਵਿਚ ਕੀ-ਵਰਡਸ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
2. ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈਰਸ (*identifiers*) ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
3. C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ main() ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤੋਂ ਕਿਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਪਾਠ 2
(ਸਟਰਿੰਗ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ)

(1) ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

- 1) ਇਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਰੇ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 2) ਇਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਆਮ ਐਰੇ ਦੀ ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੇਵਲ ਸਟਰਿੰਗ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 3) ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਉਲਟਾਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ (maintainence) ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ strcpy( ) ਅਤੇ strcmp( ) ਚਾਹੀਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- 4) Strcopy; ਕਾਪੀ ਸਟਰਿੰਗਜ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 5) ਸਟਰਿੰਗ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹੈਡਰ ਫਾਇਲ string.h ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
- 6) 'A' ਅਤੇ "A" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- 7) puts( ) ਪੂਰਾ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 8) ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ੍ਹ '\0' ਦਾ ASCII ਮੁੱਲ ਜੀਰੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ :- (1) ਸਹੀ (2) ਗਲਤ (3) ਗਲਤ (4) ਗਲਤ (5) ਸਹੀ (6) ਸਹੀ (7) ਗਲਤ (8) ਸਹੀ

(2) ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ

1. ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ _____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. _____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਅਪਰਕੇਸ ਤੋਂ ਲੋਅਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਇੱਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ _____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਿਖਣ ਲਈ _____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ASCII ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ _____ ਹੈ।
6. scanf( ), gets( ), getchar ( ) ਸਟਰਿੰਗ ਡਾਟਾ ਦੇ _____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹਨ।
7. ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਤੇ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ _____ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
8. ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ _____ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ :- (1) gets( ) (2) strlwr( ) (3) strrev( ) (4) putchar( ) (5) American Standard Code for Information Interchange (6) ਇਨਪੁੱਟ (7) Palindrome (8) ਸਮਾਪਤੀ

(3) ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

1. ਖਾਲੀ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
(a) 1 (b) 0 (c) 2 (d) 4
2. ਹਰ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ..... ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?
(a) ਕੈਰਜ ਵਾਪਸੀ ਚਿੰਨ੍ਹ (b) ਨਵੀਂ ਰੇਖਾ ਚਿੰਨ੍ਹ
(c) ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ੍ਹ (d) ਲਾਈਨਫੀਡ ਚਿੰਨ੍ਹ
3. ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਦਾ ਹੈ?
(a) Strcpy ( ) (b) strlen( ) (c) strcmp (d) none of these

4. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਸਟਰਿੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ `char x[10]` ਵਜੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ `x` ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?
  - (a) 11
  - (b) 9
  - (c) 10
  - (d) All Of These
5. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਇਨਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ ਬਹੁਸ਼ਬਦੀ ਸਟਰਿੰਗ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ?
  - (a) `getch()`
  - (b) `gets()`
  - (c) `scanf()`
  - (d) none of these
6. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ `strcmp(s1, s2)` ਕਿਹੜਾ ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
  - (a) <0 when $s1 < s2$
  - (b) $=0$ when $s1 = s2$
  - (c) >0 when $s1 > s2$
  - (d) ALL OF THESE
7. ਜੇਕਰ ਫੰਕਸ਼ਨ `strcat(s1,s2)` ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਦ concatenate ਜੋ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ।
  - (a) `s2` at the end of `s2`
  - (b) `s2` at the end of `s1`
  - (c) `s1` at the end of `s2`
  - (d) `s2` at the start of `s1`
8. ਫੰਕਸ਼ਨ `strcmp('Abcd','ABCD')` ਕੀ ਮੋੜੇਗਾ ?
  - (a) -1
  - (b) 0
  - (c) 1
  - (d) none of these
9. ਸਟਰਿੰਗ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਟਰਿੰਗ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ?
  - (a) ਇਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ
  - (b) ਇਕ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਕਾਪੀ ਕਰਨੀ
  - (c) ਬਰਾਬਰਤਾ ਲਈ ਸਟਰਿੰਗ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ
  - (d) ਇੱਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ।
10. ਸਟਰਿੰਗ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਣ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਹੀ ਹੈ?
  - (a) `x=atoi(string)`
  - (b) `x=stoi(string)`
  - (c) `x=chartoint(string)`
  - (d) all of these

ਉੱਤਰ :- (1)b (2) c (3) d (4) b (5) c (6) d (7) d (8) c (9) d (10) a

(4) ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :-

1	<code>Atoi()</code>	a	ਇਨਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ
2	<code>gets()</code>	b	ASCII ਮੁੱਲ 65
3	<code>strlen()</code>	c	ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ
4	"A"	d	ਆਊਟਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ
5	<code>puts()</code>	e	ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ

ਉੱਤਰ :-

1	<code>Atoi()</code>	c	ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ
2	<code>gets()</code>	a	ਇਨਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ
3	<code>strlen()</code>	e	ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ
4	"A"	b	ASCII ਮੁੱਲ 65
5	<code>puts()</code>	d	ਆਊਟਪੁੱਟ ਫੰਕਸ਼ਨ

(5) ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰ 1:- ਐਰੇ ਕੈਰ (Array char) ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ??

ਪ੍ਰ 2:- ਸਟਰਿੰਗ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਪ੍ਰ 3:- ਖਾਲੀ ਚਿੰਨ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 4:- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਟਰਿੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50 ਚਿੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ (declaration) ਕਰੇ ? ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਸਟਰਿੰਗ ਇਨੀਸ਼ਿਯਲਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਢੰਗ ਦੱਸੋ?

ਪ੍ਰ 5:- ਐਰੇ ਕੈਰਦੀ ਕੀ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 6 :- getch() ਅਤੇ putchar() ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 7 :- ਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

ਪ੍ਰ 8 :- strlen() ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ?

(6) ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ :-

ਪ੍ਰ 1:- ਕੀ ਸਟਰਿੰਗ ਪੜਨ ਲਈ scanf() ਦੀ ਵਰਤੋ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ। ਜਦੋ scanf() ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਟਰਿੰਗ ਨੂੰ ਪੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚਿੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋ ਗਲਤ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 2:- str ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਟੋਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ scanf() ਦੇ ਇਕ ਹੀ ਸੱਦੇ ਨਾਲ ਪੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ? char str[10];

(a) Cityspace (b) New Delhi (c) one or more blanks

ਪ੍ਰ 3:- “A” ਅਤੇ ‘A’ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

ਪ੍ਰ 4:- putchar() ਅਤੇ puts() ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

ਪ੍ਰ 5:- ਸਟਰਿੰਗ ਡਾਟਾ ਦੇ I/O ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿਉ ?

ਪ੍ਰ 6:- ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਕੇ ਪਰਿਣਾਮ ਲਿਖੋ ?

```
#include "stdio.h"
```

```
#include "string.h"
```

```
main()
```

```
{
```

```
char str[80]="I like c";
```

```
strcpy(str,"hello");
```

```
printf(str);}
```

ਪ੍ਰ: 7 ਨਿਮਲਿਖਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ X ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ?

```
int x,y;
```

```
char z = 'a';
```

```
x = y+z;
```

ਪ੍ਰ 8:-ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੱਸੋ ?

```
strcpy(string1,"Computer");
```

```
strcpy(string2,"Science");
```

```
printf("%s",strcat(string1,string2));
```

ਪਾਠ- 3
(ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ)

1. ਸਹੀ ਗਲਤ ਦੱਸੋ :

1. ਹਰ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
2. ਇੱਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਟਰਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?
3. ਅਸੀਂ ਕਾਂਸਟੈਂਟ ਨੂੰ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
4. ਫੰਕਸ਼ਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।
5. ਰਿਟਰਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਬਣਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
7. ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ।
8. ਆਰਗੂਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਉੱਤਰ:-(1) ਗਲਤ   2) ਸਹੀ   (3)ਸਹੀ   (4)ਗਲਤ   (5)ਸਹੀ   6)ਗਲਤ
(7)ਸਹੀ   (8) ਗਲਤ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਰੇਸ਼ਨ ..... ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
2. ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3. ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕਾਰਜ .....ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. .... ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
5. ਐਕਸਟਰਨਲ ਵੇਰੀਏਬਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਲ ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ : (1) ਸੈਮੀਕਾਲਨ   (2) ਮੇਨ   (3) ਰਿਟਰਨ   (4) ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ   (5) ਜੀਰੋ (●)

3. ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਸੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(a) Main ਫੰਕਸ਼ਨ	(b)main ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
(c) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	(d) ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੰਕਸ਼ਨ
2. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

(a) Int	(b)float
(c) void	(d)char
3. ਸੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਪਾਸਿੰਗ ਯੰਤਰੀਕਰਨ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(a) None of the above	(b)call by value
(c) Name call	(d)call by name
4. Mainਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੈ?

(a) ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ	(b) ਬਿਲਟਾਇਨ
(c) ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ	(d)ਆਪਸ਼ਨਲ

5. ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ?
 (a) ਟਾਪ ਡਾਊਨ ਮਾਡਿਊਲਿੰਗ (b) ਆਸਾਨ ਡੀ ਬੱਗਿੰਗ
 (c) ਬਿਲਡ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
6. ਕਿਸ ਕਮਾਂਡ ਨਾਲ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
 (a) scanf (b)printf
 (c) #define (d)#include
7. ਫੰਕਸ਼ਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦਾ ਹੈ?
 (a) 3 (b)2
 (c) 1 (d) ●
8. ਕੀਮਤ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕਿਹੜੀ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਕਰਦੀ ਹੈ?
 (a) return (b)getch
 (c) clrscr (d)printf

ਉੱਤਰ : (1) a (2) c (3) b (4) a (5) d (6) d
 (7)c (8) a

1. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:

1	ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ	a	ਰਸਮੀ ਮੁੱਲ
2	ਯੂਜਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ	b	ਅਸਲ ਮੁੱਲ
3	ਪੈਰਾਮੀਟਰ	c	#include
4	ਆਰਗੂਮੈਂਟ	d	ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ
5	ਰਿਟਰਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ	e	ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਾਲ ਕਰਨਾ
6	ਪ੍ਰੀਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਸਟੇਟਮੈਂਟ	f	ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ
7	ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	g	ਬਿਲਟ ਇੰਨ
8	Void	h	ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਉੱਤਰ :-

1	ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ	g	ਬਿਲਟ ਇੰਨ
2	ਯੂਜਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ	h	ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
3	ਪੈਰਾਮੀਟਰ	a	ਰਸਮੀ ਮੁੱਲ
4	ਆਰਗੂਮੈਂਟ	b	ਅਸਲ ਮੁੱਲ
5	ਰਿਟਰਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ	d	ਮੁੱਲ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ
6	ਪ੍ਰੀਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਸਟੇਟਮੈਂਟ-	c	#include
7	ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	e	ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਾਲ ਕਰਨਾ
8	Void	f	ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ

5. ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ :

1. ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
2. ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿੱਥੇ ਪਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
3. ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
5. Call by value ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
6. ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਾਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਭੇਜੀਆਂ (ਇਨਪੁੱਟ) ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?
7. ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਅਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਦੱਸੋ?
8. ਜੋ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕੀਮਤ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ ਉਸਦੀ ਰਿਟਰਨ ਟਾਈਪ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

6. ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਡਿਕਲੇਅਰੇਸ਼ਨ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
2. ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਅਰੇਸ਼ਨ ਫੰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
3. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ?
4. ਆਰਗੂਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ?
5. Return ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ?
6. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੱਸੋ ?
7. ਸਟੋਰੇਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ?
8. ਸਟੈਟਿਕ ਵੈਰੀਏਬਲ ਦੀ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ?

ਪਾਠ-4

(ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ-1)

1. ਸਹੀ / ਗਲਤ:-

- 1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵੀਡੀਓ, ਆਡੀਓ ਜਾਂ ਪਿਕਚਰ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਇਮਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਫਾਈਲ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
- 2) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫਾਈਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ .mswmm ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- 3) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ ਪੇਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿਪ ਹੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 4) ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਈਲਸ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਮਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਲਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
- 5) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਵਿੱਚਕੈਮਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੂਵੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 6) ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੀ ਡੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ।
- 7) ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਵੀਡੀਓ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

- 1) ਸਹੀ 2) ਸਹੀ 3) ਗਲਤ 4)ਸਹੀ 5)ਸਹੀ 6)ਗਲਤ 7) ਸਹੀ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

- 1) ਇਕ ਵੱਡੀ ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਾਗ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- 2) ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੇ _____ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਲਿਪ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- 3) ਆਡੀਓ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿਪਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਲਈ _____ ਕੰਮਾਂਡ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 4) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੇ ਯੂਜ਼ਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਦੇ _____, _____ ਅਤੇ _____ ਭਾਗ ਹਨ।
- 5) ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਮੀਡਿਆ ਫਾਈਲ ਅਤੇ ਪਿਕਚਰਜ਼ ਫਾਈਲ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਸੀਂ ਇਮਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- 6) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਵਿੰਡੋਜ਼ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੀ _____ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 7) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ _____ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਂ ਸੀ ਡੀ ਵਿਚ ਸੇਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- 8) ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ _____ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰ:- 1)Clip 2) Collection 3) Split 4) Menu bar, Tool bar, Panes
5) Source File 6) Collection Panes 7) Movie 8) Window Media Player

3. ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਸੇਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
(a) ਸੀ.ਡੀ (b) ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ (c) ਪੈਨ ਡਰਾਈਵ (d) ਸਾਰੇ ਹੀ
- 2) ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(a) ਮਾਊਸ (b) ਕੀਬੋਰਡ (c) ਡੀਜੀਟਲ ਕੈਮਰਾ (d) ਮਾਈਕਰੋਫੋਨ
- 3) ਆਡੀਓ ਫਾਈਲ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
(a) .aif, (b) .aifc, (c) .aiff, (d) ਸਾਰੇ ਹੀ
- 4) ਪਿਕਚਰ ਫਾਈਲ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
(a) .bmp (b) .gif (c) .png (d) ਸਾਰੇ ਹੀ
- 5) ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
(a) .mp3 (b) .jpeg (c) .wma (d) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- 6) ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫਾਈਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ extension ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
(a) .msvmm (b) .wmnsv (c) .nmsvw (d) .vsnmw
- 7) ਆਡੀਓ ਕੈਪਚਰ ਡਿਵਾਇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:
(a) Audio card (b) Microphone (c) Web camera with microphone
(d) All of these
- 8) ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਦੇ ਇੰਟਰਫੇਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:
(a) panes (b) story board (c) timeline view (d) All of these

ਉੱਤਰ :- (a) ਸਾਰੇ ਹੀ (b) ਡੀਜੀਟਲ ਕੈਮਰਾ (c) ਸਾਰੇ ਹੀ (d) ਸਾਰੇ ਹੀ (e) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
(f) .msvmm (g) All of these

4. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:-

1	Audio Files	a	.wmv
2	Picture Files	b	.msvmm
3	Video Files	c	mp3
4	Digital Video	d	source file
5	Vidio transition	e	menu bar, tool bar, panes
6	Extension	f	.jpg
7	Import file	g	fill effects
8	Interface	h	Web Camera

ਉਤਰ:-

1	Audio Files	c	mp3
2	Picture Files	f	.jpg
3	Video Files	a	.wmv
4	Digital Video	h	Web Camera
5	Vidio transition	g	fill effects
6	Extension	b	.msvmm
7	Import file	d	source file
8	Interface	e	menu bar, tool bar, panes

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਚ ਕੀ- ਕੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 2) ਵੀਡੀਓ capture ਡਿਵਾਇਸਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?
- 3) ਐਨਾਲਾਗ ਵੀਡੀਓ ਸੋਰਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?
- 4) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਸੋ।
- 5) ਕਾਨਟੈਂਟ ਪੇਨ ਬਾਰੇ ਦਸੋ।
- 6) ਮੂਵੀ ਟਾਸਕ ਪੇਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- 7) ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ ਪੇਨ (collection pane) ਬਾਰੇ ਦਸੋ।
- 8) ਟਾਈਟਲ ਟਰੈਕ (Title track) ਬਾਰੇ ਦਸੋ।

6. ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ (Story Board) ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 2) ਮੂਵੀ ਟਾਸਕ ਪੇਨ (Movie Task pane) ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ ?
- 3) ਵਿੰਡੋਜ਼ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹਨ ?
- 4) ਕਲਿਪ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹੈ ?
- 5) ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਉ ਕਿ ਤੁਸੀਂ “take picture of monitor” ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ?
- 6) ਇਮਪੋਰਟ ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ “ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲ ਤੋਂ create ਕਲਿਪ” ਦਾ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹੈ ?

ਪਾਠ-5
(ਵਿਡੀਓ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ-2)

1) ਸਹੀ / ਗਲਤ:-

- 1) ਅਸੀਂ ਐਡਵਾਂਸ ਆਡੀਓ ਇਫੈਕਟ (effect) ਨੂੰ ਟਾਈਮ-ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 2) ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਵੈੱਬ ਪੇਜ ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।
- 3) ਕਾਨਟੈਂਟ ਬੱਕਸ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ/ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ (stroyboard / time line) ਵਿਚ CTRL-ਕੀ ਨੂੰ ਪਕੜੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਲਿਪਸ ਨੂੰ ਚੁੱਠੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।
- 4) ਕੀ ਟਾਈਮ-ਲਾਈਨ ਵਿਚ ਜ਼ੂਮਿੰਗ (zooming) ਕਰਨ ਨਾਲ ਟਾਈਮ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ?
- 5) ਕੀ ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ (transition) ਨੂੰ ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ-ਪੇਨ (collection pane) ਦੇ ਵੀਡੀਓ/ਆਡੀਓ ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ ਫੋਲਡਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?
- 6) ਕੇਵਲ ਵੀਡੀਓ ਇਫੈਕਟਸ ਜੋ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਇਫੈਕਟਸ ਫੋਲਡਰ ਵਿਚ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 7) ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟਾਈਟਲ ਨੂੰ ਮੂਵੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਜਾਂ ਆਖਿਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 8) ਵੀਡੀਓਇਫੈਕਟ (effect) ਤਸਵੀਰ ਉੱਪਰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ:-

1)	ਸਹੀ	2) ਗਲਤ	3) ਸਹੀ	4) ਸਹੀ	5) ਗਲਤ	6) ਸਹੀ
7)	ਸਹੀ	8) ਸਹੀ				

2) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

- 1) ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿਪ ਨੂੰ ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਮੂਵ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਨਾਲ _____ ਵੀ ਕਾਪੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- 2) _____ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਸੋਝ ਸਾਮੱਗਰੀ (source material) ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- 3) ਅਸੀਂ ਕਲਿਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ _____ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਕਲਿਪ (next clip) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 4) ਅਸੀਂ _____ ਮੂਵੀ ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਸੇਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
- 5) ਕਲਿਪ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ _____ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।
- 6) ਤੁਸੀਂ ਮੂਵੀ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ _____ ਵੀ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- 7) ਮੂਵੀ ਵਿਚ ਇਫੈਕਟ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੂਵੀ _____ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।
- 8) _____ ਨੂੰ ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਫੋਲਡਰ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਉੱਤਰ:-** 1) Video Effects 2) Trimming 3) Title 4) Finish 5) Splitting 6) effect
7) preview (ਪ੍ਰੀ-ਵਿਊ) 8) transition (ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ)

2) ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ ਕਲਿਪਸ ਦੀ ਕੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?

a. ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ	b. ਤਰਤੀਬ	c. ਟਾਈਮਿੰਗ	d. ਸਟੋਰੀ
--------------	----------	------------	----------
- 2) ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ ਕਲਿਪਸ ਦੀ ਕੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?

a. ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ	b. ਤਰਤੀਬ	c. ਟਾਈਮਿੰਗ	d. ਸਟੋਰੀ
--------------	----------	------------	----------
- 3) ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕਿਸ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

a. ਸਪਲਿਟ	b. ਮਰਜ	c. ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ	d. ਸਟੋਰ ਬੋਰਡ
----------	--------	--------------	--------------
- 4) ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਕਟਨ ਲਈ ਕਿਸ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- a. ਸਪਲਿਟ   b. ਮਰਜ   c. ਟ੍ਰੀਮਿੰਗ   d. ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ
- 5) ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹੇ ਟਰੈਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
a. 4   b. 5   c. 7   d. 2
- 6) ਟ੍ਰੀਮਿੰਗ ਕਿਨ੍ਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
a. 2   b. 5   c. 1   d. 4
- 7) ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
a. ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ   b. ਸਪਲਿਟ   c. ਦੋਨੋ ਹੀ   d. ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- 8) ਅੰਤਿਮ ਮੂਵੀ ਸੇਵ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
a. ਰੈਂਡਰਿੰਗ   b. ਸਪਲਿਟਿੰਗ   c. ਮਰਜਿੰਗ   d. ਸਾਰੇ ਹੀ

ਉੱਤਰ:-

- 1) b   2) c   3) a   4) c   5) b   6) a   7) c   8) a

4. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ:-

1	ਟ੍ਰੀਮਿੰਗ	a.	Adding Effects
2	ਸਪਲਿਟ ਵੀਡੀਓ	b.	ਟਾਈਟਲਸ
3	ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਐਡਿਟ ਕਰਨਾ	c.	(start points) ਜਾਂ ਅੰਤ (endpoints)
4	ਵੀਡੀਓ ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ	d.	ਕਲਿਪ, ਤਸਵੀਰ ਅਤੇ ਟਾਈਟਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ
5	ਵੀਡੀਓ ਇਫੈਕਟਸ	e.	ਕਲਿਪ ਨੂੰ ਤੋੜਣ ਵਾਸਤੇ

1	Trimming	c.	(start points) ਜਾਂ ਅੰਤ (endpoints)
2	split video	e.	ਕਲਿਪ ਨੂੰ ਤੋੜਣ ਵਾਸਤੇ
3	ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਐਡਿਟ ਕਰਨਾ	a.	Adding Effects
4	ਵੀਡੀਓ ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ	b.	ਟਾਈਟਲਸ
5	ਵੀਡੀਓ ਇਫੈਕਟਸ	d.	ਕਲਿਪ, ਤਸਵੀਰ ਅਤੇ ਟਾਈਟਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. ਟਰਿਮਿੰਗ ਕੀ ਹੈ?
2. ਟਰਿਮ ਪੁਆਇੰਟ ਕੀ ਹੈ?
3. ਵਰਕਸਪੇਸ (workspace) ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
4. ਵਰਕਸਪੇਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਦਸੋ।
5. ਮੋਨੀਟਰ ਉੱਪਰ ਸਪਲਿਟ ਬਟਨ ਦਾ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹੈ ?

7. ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- 1) ਟਾਈਟਲ ਅਤੇ ਕਰੈਡਿਟਸ (Titles and Credits) ਬਾਰੇ ਦਸੋ।
- 2) ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?
- 3) ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਲਿਪ ਨੂੰ ਇਕ ਮੂਵੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਵ ਹਨ ?
- 4) ਵੀਡੀਓ ਟਰਾਂਜਿਸ਼ਨ (Video Transistion) ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- 5) ਵੀਡੀਓ ਇਫੈਕਟਸ (Video Effects) ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

- 6) ਸਟੋਰੀ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਕਰਨ (Rearranging Sequence in Stroyboard) ਬਾਰੇ ਦਸੋ।

ਪਾਠ-6
(ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਸੰਕਲਪ/Networking Concepts)

1. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਿਖੋ:

1. ਨੈਟਵਰਕ ਖੁਦ ਮੁਖਤਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੰਬਧਿਤ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਅਸੀਂ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
3. ਲੋਕਲ ਏਰੀਆ ਨੈਟਵਰਕ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
4. ਹੱਥ ਜਾਂ ਕੋਸੈਨਟਰੇਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਰਿਪੀਟਰ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ
5. ਨੈਟਵਰਕ ਟੋਪੋਲੋਜੀ ਜਿਸਦੇ ਭਾਗ ਹਰੇਕ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਟੋਪੋਲੋਜੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸੈੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
7. ਡਾਟਾ ਸੰਚਾਰ ਗਤੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਬੋਡ(Baud) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. ਇਕ ਬਾਈਟ ਵਿੱਚ 8 ਬਿੱਟਸ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
9. ਗਾਈਡਡ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿਗਨਲ ਹਵਾਈ ਤਰੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
10. ਟਵਿਸਟਿਡ ਪੇਅਰ ਕੇਬਲ ਵਾਲੀ ਕੇਬਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਤਾਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਲਿਪਟਿਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਉੱਤਰ : (1) ਸਹੀ   (2) ਸਹੀ   (3) ਗਲਤ   (4) ਸਹੀ   (5) ਗਲਤ   (6) ਸਹੀ
                                 (7) ਸਹੀ   (8) ਸਹੀ   (9) ਗਲਤ   (10) ਸਹੀ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

1. ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਡਾਟਾ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨੂੰ.....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ....ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਦਫਤਰ, ਇਮਾਰਤ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
3. ....ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ।
4. .... ਨਿਯਮ ਫਾਈਲ ਬਦਲੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
5. ਤੁਸੀਂ.....ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
6. ....ਰੂਲਾਂ ਦਾ ਸੈੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।
7. ....ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਡੀਵਾਇਸ ਹੈ ਜੋ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।
8. ....ਉਹ ਨੈਟਵਰਕ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
9. ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ.....ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
10. .... ਵਿੱਚ ਨੋਡਜ਼ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉੱਤਰ :-

1. ਸੰਚਾਰ ਚੈਨਲ   2. ਲੋਕਲ ਏਰੀਆ ਨੈਟਵਰਕ   3. ਡਾਟਾ ਵੰਡ   4. FTP   5. ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੇਲ
6. ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ   7. ਮਾਡਮ   8. MAN   9. WAN   10. ਪਾਰਸ਼ਲ ਮੈਸ਼ ਟੋਪੋਲੋਜੀ

3 ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

1. ਦੋ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਡਾਟਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
  - a. ਨੈਟਵਰਕ   b. ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ   c. ਸੀ.ਡੀ.ਰੋਮ   d. ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦਾ
2. HTTP ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
  - a. ਮੇਲ   b. ਨੈਟਵਰਕ ਦੁਆਲੇ ਖਬਰਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ   c. www 'ਤੇ ਪੰਨੇ ਦੇਣ ਲਈ   d. ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ
3. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?
  - a. ਸਰੋਤ ਵੰਡ   b. ਉੱਚ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਇਕਤਾ   c. ਸਕੇਲੇਬਿਲਿਟੀ   d. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

4. ਇਕ Distributed Network Configuration ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਡਾਟਾ/ਸੂਚਨਾ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ?
 a. ਬੱਸ ਨੈਟਵਰਕ b. ਰਿੰਗ ਨੈਟਵਰਕ c. ਸਟਾਰ ਨੈਟਵਰਕ d. ਪੁਆਇੰਟ ਟੂ ਪੁਆਇੰਟ ਨੈਟਵਰਕ
5. PC ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮੈਮਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਕ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
 a. ਅਪਲੋਡਿੰਗ b. ਡਾਊਨ ਲੋਡਿੰਗ c. ਲੋਗ-ਇੰਨ d. ਹੈਂਗ ਆਨ
6. ਉਸ ਡਿਵਾਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਜਿਹੜਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ?
 a. ਟੋਪ b. ਮਾਡਮ c. ਬੱਸ d. ਕੇਬਲ
7. ਸੀ.ਪੀ.ਯੂ ਤੋਂ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸੀਮਾ ਯੰਤਰਾਂ ਲਈ ਡਾਟਾ ਦੀ ਬਦਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 a. ਮਾਡਮ b. ਕੰਪਿਊਟਰ ਪੋਰਟ c. ਇੰਟਰਫੇਸ d. ਬਫਰ ਮੈਮਰੀ
8. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਨਹੀਂ ਹੈ?
 a. ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨਾਂ b. ਕੋ-ਐਕਸੀਅਲ ਕੇਬਲਾਂ c. ਮਾਡਮ d. ਮੁੜੀ ਹੋਈ ਕੋ-ਐਕਸੀਅਲ ਕੇਬਲ
9. ਟਰਮੀਨਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 a. ਯੂਜ਼ਰ ਤੋਂ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ b. ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ
 c. ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਡਾਟਾ ਵੰਡਣ ਲਈ d. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
10. ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ. 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 a. www b. TCP/IP c. Browser d. URL

ਉੱਤਰ-

1. d 2. c 3. d 4. a 5. a 6. b 7. b 8. c 9. a 10. c

3. ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ।

1	ਸੋਡਮ	a.	ਸਟੈਂਡਰਡ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ
2	ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ	b.	ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਗਠਨ
3	ਨੈਟਵਰਕ ਇੰਟਰਫੇਸ ਯੂਨਿਟ	c.	ਹਵਾਈ ਤਰੰਗਾਂ
4	ਟੋਪੋਲਾਜੀ	d.	ਦੁਭਾਸ਼ਿਆ
5	ਯੂ.ਆਰ.ਐਲ	e.	ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ
6	ਐਫ.ਟੀ.ਪੀ.(FTP)	f.	ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਾਰ
7	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੈਟਵਰਕ	g.	ਨੈਟਵਰਕ ਦੀ ਬਣਤਰ
8	ਬਾਈਟ(Byte)	h.	ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ ਦਾ ਐਡਰੈੱਸ
9	ਗਾਈਡਿਡ ਮੀਡੀਆ	i.	8 ਬਿੱਟਸ
10	ਅਨ-ਗਾਈਡਿਡ ਮੀਡੀਆ	j.	ਕੇਬਲਾਂ

ਉੱਤਰ :-

1	ਸੋਡਮ	e.	ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ
2	ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ	f.	ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਾਰ
3	ਨੈਟਵਰਕ ਇੰਟਰਫੇਸ ਯੂਨਿਟ	d.	ਦੁਭਾਸ਼ਿਆ
4	ਟੋਪੋਲਾਜੀ	g.	ਨੈਟਵਰਕ ਦੀ ਬਣਤਰ
5	ਯੂ.ਆਰ.ਐਲ	h.	ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ ਦਾ ਐਡਰੈੱਸ
6	ਐਫ.ਟੀ.ਪੀ.(FTP)	a.	ਸਟੈਂਡਰਡ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪ੍ਰੋਟੋਕਾਲ
7	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੈਟਵਰਕ	b.	ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਗਠਨ

8	ਬਾਈਟ(Byte)	i.	8 ਬਿੱਟਸ
9	ਗਾਈਡਿਡ ਮੀਡੀਆ	j.	ਕੇਬਲਾਂ
10	ਅਨ-ਗਾਈਡਿਡ ਮੀਡੀਆ	c.	ਹਵਾਈ ਤਰੰਗਾਂ

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 1 ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਗਏ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 2 ਇਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਨੋਡਜ਼ ਦੇ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 3 ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਟੋਪੋਲਾਜੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਨੋਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਨੋਡਜ਼ ਹਰ ਇਕ ਮਾਰਗ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 4 ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਡਿਜਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਵੈਨ(WAN) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੈੱਟਵਰਕ ਕਿਹੜਾ ਸੀ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 5 ਡਾਟਾ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 6 ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 7 ਕਿਸ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਤਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 8 ਨੈੱਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 9 ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

6. ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 1 ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 2 ਡਾਟਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 3 ਕੇਬਲ ਟੀ.ਵੀ. ਨੈੱਟਵਰਕ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਵੈਨ (WAN) ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 4 ਗਾਈਡਿਡ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨਗਾਈਡਿਡ ਮੀਡੀਆ ਡਾਟਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਹਰੇਕ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿਓ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 5 ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਾਡਮ ਦਾ ਕੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 6 ਨੈੱਟਵਰਕ ਟੋਪੋਲਾਜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 7 ਨੈੱਟਵਰਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ: 8 ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?

(ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ/Library Functions)

1. ਸਹੀ / ਗਲਤ

1. ਇਕ ਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
2. ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਲਟ ਇਨ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. scanf ਫੰਕਸ਼ਨ stdio.h ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. fmod ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. toupper ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਰੈਕਟਰ ਆਰਗੂਮੈਂਟ/ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਅਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
6. fabs() ਫੰਕਸ਼ਨ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਪੂਰਨ ਅੰਕ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
7. putchar() ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਕ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਕ ਕਰੈਕਟਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
8. strcat ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਦੇ ਕੰਮ ਅੰਊਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ: 1 ਸਹੀ 2 ਸਹੀ 3 ਸਹੀ 4 ਗਲਤ 5 ਗਲਤ 6 ਸਹੀ 7 ਸਹੀ 8 ਸਹੀ

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ।

1. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ..... ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
2. ਸੀ ਵਿਚ ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
3. ਫੰਕਸ਼ਨ ..... ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. .... ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. .... ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ (comparison) ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
6. ਸਟੈਂਡਰਡ ਇਨਪੁੱਟ ਅਤੇ ਆਊਟਪੁੱਟ ਅਪਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਹੈਡਰ ਫੰਕਸ਼ਨ ..... ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
7. ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਕ ..... ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
8. .... ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਕ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੰਬਰ ਨਾਲ ਭਾਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਕੀ(ਰਿਮੇਂਡਰ) ਕੀ ਬਚਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ: (1) ਫੰਕਸ਼ਨ (2) ਮੁੱਖ/ਮੇਨ (3) ਦੋ (4) strlen (5) strcmp (6) stdio.h (7) ਹੈਡਰ (8) fmod

3. ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ

1. ਸੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
  - a. 1 b. 2 c. 3 d. 4
2. ਸੀ ਵਿਚ ..... ਫੰਕਸ਼ਨ ਘਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ।
  - a. pow b. power c. printf d. sqrt
3. ਸੀ ਵਿਚ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - a. stradd b. strsum c. strcat d. strcmp
4. ਸੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਰੈਕਟਰ ਇਨਪੁੱਟ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - a. toupper b. getchar c. tolower d. putchar
5. ਸੀ ਵਿਚ .... ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟੈਂਡਰਡ ਆਊਟਪੁੱਟ ਯੰਤਰ ਤੱਕ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।
  - a. scanf b. getchar c. char d. printf
6. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।
  - a. myfile.h b. stdio.h c. ctype.h d. math.h
7. ਸੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸਟਰਿੰਗਜ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
  - a. strcpy b. strcopy c. strcpy d. copystr
8. ਸੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ radian ਦੇ cosine ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

a. strcos   b. cosine   c. cos   d. cosstr

ਉੱਤਰ :- 1. b   2. a   3. c   4. b   5. d   6. a
7. c   8. c

4. ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ

ਕਾਲਮ ਏ		ਕਾਲਮ ਬੀ	
1	sqrt()	a	ਕਰੈਕਟਰ ਆਰਗੁਮੈਂਟ ਅਪਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
2	ਭਾਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਕੀ ਕੀ ਬਚੇਗਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ	b	ਘਾਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
3	tolower(), toascii()	c	printf(), scanf()
4	pow()	d	main()
5	ਫੰਕਸ਼ਨ ਜੋ ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ	e	ਨਿਰਪੇਖ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ
6	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ	f	ctype.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ
7	isupper()	g	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਲਈ
8	stdio.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ	h	ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
9	fabs()	i	strcmp()
10	strcat()	j	fmod()

ਉਤਰ:

ਕਾਲਮ ਏ		ਕਾਲਮ ਬੀ	
1	sqrt()	h	ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
2	ਭਾਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਕੀ ਕੀ ਬਚੇਗਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ	j	fmod()
3	tolower(), toascii()	f	ctype.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ
4	pow()	b	ਘਾਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੰਕਸ਼ਨ
5	ਫੰਕਸ਼ਨ ਜੋ ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ	d	main()
6	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ	i	strcmp()
7	isupper()	a	ਕਰੈਕਟਰ ਆਰਗੁਮੈਂਟ ਅਪਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
8	stdio.h ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ	c	printf(), scanf()
9	fabs()	e	ਨਿਰਪੇਖ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ
10	strcat()	g	ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਲਈ

5. ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ (ਇਕ ਸ਼ਬਦ) ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਕਿਸ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ?
2. ਕਿਹੜਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਫੰਕਸ਼ਨ ਇਨਪੁੱਟ ਡਿਵਾਇਸ ਤੋਂ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?
3. ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
4. ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਰੈਕਟਰ ਆਰਗੁਮੈਂਟ ਨੂੰ ਲੋਅਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?
5. ਵਰਗਮੂਲ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
6. ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਘਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?
7. ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੋ ਸਟਰਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਦਾ ਹੈ?

8. `stdio.h` ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਦੋ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ

ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਯੂਜ਼ਰ ਡਿਫਾਇੰਡ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
2. `printf()` ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
3. `strcat()` ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
4. `strlen()` ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
5. `strcpy()` ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਖੋ।
6. ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਓ।
7. `string.h` ਹੈਡਰ ਫਾਈਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਚਾਰ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
8. ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ-8 (ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ)

1. ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ :-

1. i-tickets ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਰੇਲਵੇ ਟਿਕਟ ਬੁਕਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
2. i-ticketing ਵਿੱਚ ਟਿਕਟ ਬੁਕਿੰਗ 2 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।
3. e-ticketing ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਤਕਾਲ ਬੁਕਿੰਗ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
4. e-governance ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ।
5. ਆਨ ਲਾਈਨ ਬੈਕਿੰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ।
6. JIT ਤੋਂ ਭਾਵ Just in time ।
7. ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਕੋਰੀਅਰ ਸਰਵਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ।
8. ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਉੱਤਰ :- (1) ਸਹੀ (2) ਸਹੀ (3) ਸਹੀ (4) ਗਲਤ (5) ਸਹੀ (6) ਸਹੀ
(7) ਗਲਤ (8) ਸਹੀ

(2) ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ

1. ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ..... ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
2. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ..... ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
3. ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ..... ?
4. ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਤਸਦੀਕ..... ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
5. ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ.....ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
6. .... ਗੱਡੀ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਚਾਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
7. ATM ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ..... ?
8. .... ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਬੈਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?

ਉੱਤਰ :- (1) ਈ ਗਵਰਨੈਂਸ (2) ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ (3) Single User Friendly window
Disposal and Helpline for Applicants (4) ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ (5) ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (6) ਈ
ਟਿਕਟਿੰਗ (7) Automatic Teller Machine (8) ਈ ਬੈਕਿੰਗ

(3) ਬਹੁ ਚੋਣਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

1. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਟਿਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ?
(a) E-Ticketing (b) I-Ticketing (c) ਕੇਵਲ 1 ਅਤੇ 2 (d) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
2. ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ :?
(a) ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅਤੇ ਮਾਊਸ (b) ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ
(c) ਐਨੀਮੇਸ਼ਨ (d) ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ
3. SUWIDHA ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ?
(a) Single User Window Information Data Handling Accounts
(b) Single User Friendly window Disposal and Helpline for Applicants
(c) Single User Window Interface Digital Help Authority
(d) None of Above
4. ਈ- ਗਵਰਨੈਂਸ ਤਕਨੀਕ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ?
(a) ਕੰਪਿਊਟਰ (b) ਵਿਗਿਆਨ

- (c) ਵਲਡ ਵਾਇਡ ਵੈਬ (d) ਗਣਿਤ
5. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ :-
 (a) ਈ ਮੇਲ (b) ਈ ਕਾਮਰਸ
 (c) ਆਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ (d) ਆਨਲਾਈਨ ਰੇਲਵੇ ਬੁਕਿੰਗ
6. ਇੰਟਰਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ _____ ?
 (a) ਕਸਟਮਰ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ (b) ਪੈਸਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ
 (c) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ (d) ਕੇਵਲ 1 ਅਤੇ 2
7. ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਉੱਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
 (a) ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ (b) ਮੌਲਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ
 (c) ਮੌਲਿਕ ਅਵਸਥਾਵਾਂ (d) ਮੌਲਿਕ ਨੀਤੀਆਂ
8. NIC ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ?
 (a) National Informatic Centre (b) National Incentive Core
 (c) National Interface Code (d) None of Above

ਉੱਤਰ :- (1) c (2) b (3) b (4) c (5) a (6) d (7) b (8) a

(4) ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ :-

1	ਇੰਟਰਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ	a	Single User Friendly Window Disposal and helpline for Applicants
2	ਆਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	b	Automatic Teller Machine
3	ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸੇਵਾ	c	ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ
4	JIT	d	ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਣਾ
5	ਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	e	ਸਾਰੇ ਫਾਰਮ ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ
6	SUWIDHA	f	ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 24 ਘੰਟੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ
7	ਈ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੀ ਸੇਵਾ	g	ਗੱਡੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਾਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
8	ATM	h	Just in Time

ਉੱਤਰ :-

1	ਇੰਟਰਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ	f	ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 24 ਘੰਟੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ
2	ਆਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	d	ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਣਾ
3	ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸੇਵਾ	e	ਸਾਰੇ ਫਾਰਮ ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ
4	JIT	h	Just in Time
5	ਈ ਟਿਕਟਿੰਗ	g	ਗੱਡੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਾਰਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
6	SUWIDHA	a	Single User Friendly Window Disposal and helpline for Applicants
7	ਈ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੀ ਸੇਵਾ	c	ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ
8	ATM	b	Automatic Teller Machine

(5) ਇੱਕ ਸ਼ਬਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ

- ਪ੍ਰ 1:- e-governance ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 2:- ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 3:- ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ?
- ਪ੍ਰ 4:- e-governance ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੱਸੋ ?
- ਪ੍ਰ 5:- Passport ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 6 :- e-governance ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 7 :- ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 8 :- ਆਨ-ਲਾਈਨ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(6) ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

- ਪ੍ਰ 1:- JIT ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
- ਪ੍ਰ 2:- I-ticketing ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 3:- E-ticketing ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 4:- E-governance ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ?
- ਪ੍ਰ 5:- ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਕੋਈ 5 ਮੁੱਖ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ?
- ਪ੍ਰ 6 :- E-governance ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ ?
- ਪ੍ਰ: 7 ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ?
- ਪ੍ਰ 8:- E-governance ਦੇ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ ?